

VODIČ ZA DOBIVANJE CERTIFIKATA IZVRSNOSTI

- priručnik za odgajatelje i učitelje -

SADRŽAJ

1.	Uvod	
2.	Što su ISSA Pedagoški standardi?	4
	a) Čemu služe ISSA Pedagoški standardi?	4
	b) Kome su namijenjeni ISSA Pedagoški standardi?	5
	c) Za što se sve mogu koristiti ISSA Pedagoški standardi?	5
	d) Od čega se sastoje ISSA Pedagoški standardi?	6
3.	Što je ISSA Certifikat izvrsnosti i čemu služi?	7
	a) Tko procjenjuje odgajatelje/učitelje i tko dodjeljuje Certifikat?	7
	b) Koji su kriteriji za dobivanje Certifikata?	8
	c) Koliki su troškovi Certifikata?	8
	d) Koliko je vremena potrebno za dobivanje Certifikata?	8
4.	Kako pristupiti procesu certificiranja?	9
5.	Mapa stručnog usavršavanja	11
6.	Dodaci	12
	a) Okosnica za organizaciju Mape stručnog usavršavanja	13
	b) Kako implementirati ISSA Pedagoške standarde?	16
	c) Samoprocjena – „Jesam li spreman/na?“	23
	d) Prijava za dobivanje ISSA Certifikata izvrsnosti za odgajatelje/učitelje	25

1. UVOD

Kvaliteta, izvrsnost, standardi – to su pojmovi koji se koriste u gotovo svim područjima ljudskog djelovanja pa je potpuno prirodno primijeniti ih i na obrazovanje. U svijetu se kvaliteta odgoja i obrazovanja procjenjuje na svim razinama, od tehničkih uvjeta i organizacije rada ustanove, obrazovanja odgajatelja i učitelja, odgojno-obrazovnog procesa, postignuća djece itd. U hrvatskom obrazovnom sustavu pod standardima se još uvijek najčešće podrazumijevaju tehnički uvjeti odvijanja odgojno-obrazovnog procesa kao što su veličina sobe dnevnog boravka/učionice, broj djece u razredu/ grupi, oprema i sl., no i kod nas se situacija ubrzano mijenja. Odgajatelji, učitelji, stručni timovi i vodstvo vrtića i škola sve više razmišljaju o unapređenju kvalitete rada. Pri procjenjivanju kvalitete rada odgajatelja i učitelja važno je imati na umu dva načela: kriteriji procjene kvalitete trebaju biti poznati, objektivni i jasni, a rezultat procjene treba biti polazna točka za planiranje unapređenja kvalitete. No, kako procijeniti kvalitetu rada odgajatelja i učitelja, koji su kriteriji i instrumenti, kako samoprocjenu i povratnu informaciju vanjskog evaluatora iskoristiti za planiranje unapređenja kvalitete i, naposljetku, kako znamo da je neka odgajateljica/učiteljica izvrsna?

Odgovore na ova pitanja nude nam ISSA Pedagoški standardi i proces certificiranja. Pristup usmjeren na dijete veliki je izazov koji zahtijeva izuzetan angažman i visoku profesionalnost, stalno stručno usavršavanje i neprestano propitivanje vlastitog rada. Vjerujemo da će proces certificiranja biti putokaz i podrška svim odgajateljima i učiteljima koji su ovaj put odabrali kao svoj profesionalni izbor.

Korak po korak tim

Za sva pitanja slobodno nam se obratite:
Pučko otvoreno učilište *Korak po korak*
Ilica 73, Zagreb
Tel/fax: 4854 935, 4854 936
e-mail: sanja@korakpokorak.hr
www.korakpokorak.hr

2. ŠTO SU ISSA PEDAGOŠKI STANDARDI?

ISSA Pedagoški standardi (u daljnjem tekstu ISSA Standardi) opisuju osnovna znanja, vještine, stavove i metode poučavanja koje su u skladu s filozofijom i principima metodologije usmjerene na dijete. Povezani su s Programom *Korak po korak*, ali i šire, sa svim razvojno primjerenim pristupima u odgoju i obrazovanju koji u centar stavljaju dijete i njegove individualne potrebe.

ISSA Standardi namijenjeni su i odgajateljima i učiteljima jer se radi o jednakim principima odgoja i obrazovanja djece do desete godine života. Naravno, sama procjena kvalitete rada odgajatelja/učitelja, bilo da se radi o samoevaluaciji ili vanjskoj evaluaciji, ovisit će i o starosnoj skupini djece u grupi ili razredu u kojima se provodi opažanje.

ISSA Standardi sadrže sedam područja na kojima se procjenjuje rad odgajatelja/učitelja:

1. Individualizacija
2. Okruženje za učenje
3. Sudjelovanje obitelji
4. Strategije poučavanja i smisleno učenje
5. Planiranje i procjenjivanje
6. Stručno usavršavanje
7. Socijalna inkluzija

Skupina za razvoj ISSA* Standarda sastoji se od stručnjaka iz zemalja članica ISSA-e te od stručnjaka iz SAD-a i Zapadne Europe koji su već bili članovi timova za razvoj nacionalnih standarda u svojim zemljama. Godine 2001. objavljeni su ISSA Standardi i osmišljen je proces za dobivanje **ISSA Certifikata izvrsnosti** za odgajatelje i učitelje.

ISSA Standardi se mogu dobiti u Pučkom otvorenom učilištu *Korak po korak* ili na web stranici www.korakpokorak.hr

a) Čemu služe ISSA Standardi?

- Za samoevaluaciju
- Za eksternu evaluaciju
- Za planiranje unapređenja rada
- Kao instrument za procjenu u procesu dobivanja Certifikata izvrsnosti.

---

* ISSA-International Step by Step Association je međunarodna udruga osnovana u Amsterdamu 1999. godine. Okuplja organizacije iz 30 zemalja koje promoviraju Program *Korak po korak* (www.issa.nl).

b) Kome su namijenjeni ISSA Standardi?

- Odgajateljima/učiteljima
- Stručnim suradnicima
- Vodstvu vrtića/škola
- Sveučilišnim profesorima
- Predstavnicima Ministarstva
- Profesionalnim udruženjima i udrugama koje su zainteresirane za unapređenje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa u vrtićima i školama.

c) Za što se sve mogu koristiti ISSA Standardi?

ISSA Standardi odgajateljima/učiteljima predstavljaju smjernice za primjenu raznih teoretskih znanja u praksi i za postavljanje ciljeva u profesionalnom razvoju. Za one koji mijenjaju svoju praksu u grupi/razredu, ISSA Standardi služe kao pomoć u samoprocjeni vlastitog rada, kritičkom analiziranju vlastita pristupa obrazovanju i metodama koje koriste, te kao vodič za planiranje kvalitetnije odgojno-obrazovne prakse.

Vanjskim evaluatorima (savjetnici, mentori, stručni suradnici) ISSA Standardi su instrument za procjenu koji omogućava da odgajateljima/učiteljima daju strukturiranu i jasnu povratnu informaciju o kvaliteti njihova rada te da zajednički stvaraju plan unapređenja prakse.

Vodstvo vrtića/škola može rezultate primjene ISSA Standarda koristiti za informiranje javnosti o funkcioniranju njihove ustanove (informativni roditeljski sastanci, sastanci s članovima zajednice i s lokalnom upravom, mediji).

Ravnatelji vrtića/škola te predstavnici Ministarstva mogu koristiti ISSA Standarde za dijagnosticiranje postojećih metoda i kvalitete rada, područja rada koje treba unaprijediti, kao i za predlaganje strateških planova za trajni napredak vrtića/škola. Time ISSA Standardi osiguravaju održivost kvalitete odgojno-obrazovnog procesa unutar pojedinih vrtića/škola.

U institucijama koje obrazuju buduće odgajatelje i učitelje, ISSA Standardi se mogu koristiti za ilustraciju povezanosti teorije i prakse.

d) Od čega se sastoje ISSA Standardi?

- ☑ **Uvodni dio** – sadrži opće upute za primjenu Standarda za vanjsku evaluaciju (npr. od strane stručnih suradnika, drugih kolega ili certifikatora).
- ☑ **Standardi** – područja rada koja se procjenjuju; ima ih sedam.
- ☑ **Indikatori** – svaki od standarda ima nekoliko indikatora koji služe za procjenu je li standard zadovoljen i u kojoj mjeri.
- ☑ **Primjeri** – pomažu opažačima da prepoznaju jesu li pojedini indikatori zadovoljeni. Primjeri se ne ocjenjuju, ne predstavljaju 'potpunu listu', niti su obvezno prisutni da bi indikator bio zadovoljen; oni samo ilustriraju pojedine indikatore.

Ilustracija za razumijevanje terminologije – *standard, indikator, primjer*

STANDARD		
<p>#1 Individualizacija Primjenjujući svoja znanja o razvoju djeteta, te koristeći odnos koji gradi s djecom i njihovim obiteljima, odgajatelj/učitelj zna prepoznati i cijiniti raznolikost svake grupe/razreda te reagira na jedinstvene želje i potencijale svakog djeteta.</p>		
<i>Indikator</i>	<i>Što bi mogli vidjeti?</i>	<i>Primjeri i bilješke za pojašnjenje</i>
1.1 Učitelj/ica stupa u interakciju sa svakim djetetom ponaosob te, sukladno sa znanjem o dječjem razvoju, potiče kod djece pozitivnu svijest o sebi.	Često stupa u interakciju sa svakim djetetom, iskazujući ljubav, zanimanje i poštovanje.	
	S djecom govori na prijateljski i pristojan način, pun poštovanja. Kada razgovara s djecom oči su mu/joj u razini djetetovih i obraća im se imenom.	
	Uspostavlja neverbalni kontakt s djecom, smješka se, dodiruje ih i grli.	
INDIKATOR	PRIMJER	

3. ŠTO JE ISSA CERTIFIKAT IZVRSNOSTI I ČEMU SLUŽI?

ISSA Certifikatu prethodi proces kojim se ohrabruje i prepoznaje profesionalni razvoj odgajatelja/učitelja. ISSA Certifikat izvrsnosti je vrhunsko međunarodno priznanje koje se dodjeljuje odgajateljima i učiteljima za visoku kvalitetu rada prema ISSA Standardima kvalitete rada odgajatelja i učitelja. To je potvrda odgajateljima i učiteljima koji su postigli izvrsnost kvalitete u primjeni metodologije usmjerene na dijete i kao takva pridonosi profesionalnom dignitetu i zadovoljstvu odgajatelja i učitelja.

Javnost je sve više senzibilizirana za promjene u obrazovanju, pa će i prepoznavanje odgajatelja i učitelja koji u svom radu postižu izvrsnost pridonijeti stvaranju kulture kvalitete u području obrazovanja.

Certifikat donosi dobrobit različitim interesnim skupinama:

- **Odgajatelji/učitelji** - dobivaju međunarodno vrijedno priznanje za kreiranje grupe/razreda usmjerenog na dijete u kojem je stalno evidentna visoka kvaliteta poučavanja. Proces certificiranja odgajatelja/učitelja pridonosi njihovom profesionalnom usavršavanju jer uključuje formalnu evaluaciju i konstruktivnu povratnu informaciju o njihovom radu. Sudjelujući u procesu certificiranja koje prepoznaje njihova profesionalna zajednica, odgajatelji/učitelji doživljavaju profesionalno i osobno zadovoljstvo.
- **Roditelji** – ISSA Standardi i Certifikat izvrsnosti omogućavaju roditeljima da prepoznaju kvalitetu rada odgojno-obrazovnih institucija. Također im omogućavaju da se aktivno i argumentirano zalažu za unapređenje kvalitete obrazovanja njihove djece.
- **Djeca** – ISSA Standardi i Certifikat izvrsnosti potiču odgajatelje/učitelje da u svojoj praksi primjenjuju metodologiju usmjerenu na dijete. Time se djeci omogućuje da u sustavu školovanja budu zadovoljene njihove potrebe, da se prepoznaju njihovi interesi i poštuju međusobne razlike. Pristupajući djeci na taj način, ona postižu najbolje rezultate.

a) Tko procjenjuje odgajatelje/učitelje i tko dodjeljuje Certifikat?

Procjenu odgajatelja/učitelja vrše certifikatori koji su završili međunarodnu edukaciju za certifikatore i dobili ISSA-inu dozvolu za obavljanje certificiranja. ISSA redovito kontrolira pouzdanost certifikatora.

Pučko otvoreno učilište *Korak po korak* akreditirano je za izdavanje ISSA Certifikata u Hrvatskoj.

b) Koji su kriteriji za dobivanje Certifikata?

Svaki standard se procjenjuje na temelju nekoliko indikatora (pogledajte poglavlje *Od čega se sastoje Standardi?*), od kojih se svaki vrednuje na skali od 1 do 3:

- 1 – rijetko prisutno, oko 0-25% opažanog vremena;
- 2 – uglavnom prisutno, oko 25-75% opažanog vremena;
- 3 – stalno prisutno, više od 75% opažanog vremena.

Za dobivanje ISSA Certifikata odgajatelj/učitelj pri opažanju mora postići više od 90% mogućih bodova na svakom od standarda. Pri tome niti jedan indikator ne smije biti vrednovan ocjenom 1 – rijetko prisutno. Dakle, na svakom standardu treba postići najmanje sljedeće rezultate:

Standard 1: Individualizacija	9 (najveći mogući broj bodova 9)
Standard 2: Okruženje za učenje	9 (najveći mogući broj bodova 9)
Standard 3: Sudjelovanje obitelji	17 (najveći mogući broj bodova 18)
Standard 4: Strategije poučavanja i smisleno učenje	14 (najveći mogući broj bodova 15)
Standard 5: Planiranje i procjenjivanje	19 (najveći mogući broj bodova 21)
Standard 6: Stručno usavršavanje	11 (najveći mogući broj bodova 12)
Standard 7: Socijalna inkluzija	11 (najveći mogući broj bodova 12)

Ukupan rezultat mora biti najmanje 90 bodova (najveći mogući broj bodova je 96).

c) Koliki su troškovi Certifikata?

Troškove ISSA Certifikata čine troškovi opažanja (put, smještaj i honorar za certifikatore) i troškovi izdavanja certifikata (ISSA). Troškove u načelu pokriva vrtić/odgajatelj, odnosno škola/učitelj, osim u slučaju dobivanja donacije.

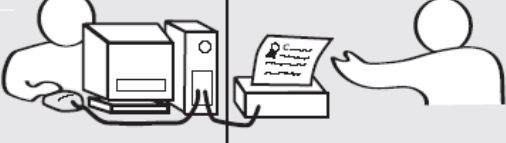

d) Koliko je vremena potrebno za dobivanje ISSA Certifikata?

Trajanje procesa certificiranja je individualno. Ako odgajatelj/učitelj ne zadovoljava kriterije za ISSA Certifikat izvrsnosti, mentor s odgajateljem/učiteljem razvija plan za unapređenje kvalitete rada. Ponovno opažanje će se obaviti kad kandidat/kinja kaže da je spreman/a, a najprije za 4 mjeseca.

4. KAKO PRISTUPITI PROCESU CERTIFICIRANJA

ISSA	Pučko otvoreno učilište Korak po korak	Koordinator za certificiranje	Odgajatelj/ učitelj
			
<p>1. POU <i>Korak po korak</i> objavilo je ISSA Standarde kvalitete rada odgajatelja i učitelja (vidi www.korakpokorak.hr).</p>			
<p>2. Odgajatelj/učitelj primjenjuje metodologiju usmjerenu na dijete, upoznaje se sa Standardima i koristi ih u procjeni kvalitete vlastitog rada.</p>			
			
<p>3. Odgajatelj/učitelj ispunjava prijavu za dobivanje ISSA Certifikata izvrsnosti.</p>			
			
<p>4. Koordinator odgajatelju/učitelju šalje materijale o tome što može očekivati i kako će se odvijati proces certificiranja.</p>			
			
<p>5. Koordinator i odgajatelj/učitelj dogovaraju datum opažanja te još jednom provjerava ima li odg./uč. Mapu stručnog usavršavanja.</p>			
 <p>6. Certifikatori vrše opažanje u grupi/razredu.</p>			

ISSA	Pučko otvoreno učilište Korak po korak	Koordinator za certificiranje	Odgajatelj/ učitelj
			
		<p data-bbox="586 453 1295 552">7. Certifikatori nakon opažanja s odgajateljem/učiteljem razgovaraju o njegovu radu i zajednički pregledavaju Mapu stručnog usavršavanja.</p> 	<p data-bbox="1016 552 1333 779">8. Certifikatori vrše procjenu na temelju opažanja, razgovora i pregleda Mape. Procjena se uspoređuje s kriterijem za dobivanje ISSA Certifikata.</p>
		<p data-bbox="708 930 1308 1029">9. Certifikatori o svojoj procjeni obavještavaju Komisiju koja na temelju dokumentacije donosi odluku o (ne)dodjeljivanju ISSA Certifikata.</p> 	
		<p data-bbox="777 1192 1265 1291">10. Koordinator se sastaje s odgajateljem/učiteljem i daje povratnu informaciju.</p> 	
			
<p data-bbox="180 1549 678 1648">12. Podaci o odgajatelju/ učitelju koji je dobio Certifikat ulaze u ISSA bazu podataka.</p>		<p data-bbox="753 1524 1271 1623">11 a. Ako je rad odgajatelja/učitelja procijenjen izvrsno, POU Korak po korak izdaje ISSA Certifikat izvrsnosti.</p>	
 <p data-bbox="204 1766 570 1896">13. ISSA u suradnji s POU Korak po korak nastavlja rad na unapređenju procesa certificiranja.</p>		 <p data-bbox="634 1766 1317 1864">11 b. Ako odgajatelj/učitelj ne zadovoljava kriterije za ISSA Certifikat, mentor s odgajateljem/učiteljem razvija plan za unapređenje kvalitete rada</p>	

5. MAPA STRUČNOG USAVRŠAVANJA

Mapa stručnog usavršavanja (portfolio ili portfelj) je osmišljena i integrirana zbirka radova odgajatelja/učitelja. Ona je dokaz širokog raspona profesionalnih znanja i sposobnosti koje odgajatelj/učitelj posjeduje i predstavlja sliku odgajateljevog/učiteljevog profesionalnog razvoja.

U mapi se nalaze informacije o odgojno-obrazovnoj praksi odgajatelja/učitelja. Ona uključuje planove, pripreme, potvrde stručnog usavršavanja, primjere dječjih radova koji ilustriraju provedene aktivnosti i sl. Također može sadržavati i formalne evaluacije odgajateljeva/učiteljeva rada od strane stručnih suradnika, savjetnika i mentora.

Ono što Mapu stručnog usavršavanja razlikuje od jednostavne zbirke radova, odnosno albuma događaja i aktivnosti, jesu odgajateljeva/učiteljeva razmišljanja o praksi i profesionalnom razvoju, a koja se također nalaze u ovoj mapi. Njezin osnovni cilj i jest da služi praktičarima kao uvid u njihov rad i da ih motivira na promišljanje kvalitete vlastitog rada i osmišljavanje načina za njegovo unapređenje.

Koja je svrha Mape stručnog usavršavanja:

- Da pruži autentičan dokaz o znanjima, vještinama i profesionalnom razvoju odgajatelja/učitelja.
- Da odgajatelje/učitelje motivira na kritičko promišljanje o jakim stranama i slabostima vlastitog rada.
- Da ih motivira na postavljanje realističnih ciljeva u okviru vlastitog profesionalnog razvoja.
- Da odgajateljima/učiteljima omogući kompetentnu i cjelokupnu prezentaciju svoga rada.

Odgajateljima/učiteljima se preporučuje da Mapu organiziraju prema ISSA Standardima zbog lakšeg planiranja vlastitog napretka i lakšeg pregledavanja (vidi Dodatak).

Da bi pristupili procesu certificiranja, od odgajatelja i učitelja se očekuje da imaju Mapu stručnog usavršavanja. U tom procesu Mapa omogućava jednostavnu i jasnu komunikaciju između certifikatora i odgajatelja/učitelja, jer certifikatorima daje uvid u one dijelove prakse koje nisu imali prilike opažati u grupi/razredu. Mapu stručnog usavršavanja zajednički pregledavaju certifikatori i odgajatelj/učitelj nakon opažanja u grupi/razredu i za vrijeme intervjua.

6. DODACI

a) Okosnica za organizaciju mape stručnog usavršavanja

Standard 1: Individualizacija

- Zabilješke o razgovoru s djetetom
  - *(Primijetila sam da Marin neredovito nosi naočale. Kad sam ga o tome pitala, rekao mi je da se srami i da misli da će mu se druga djeca zbog naočala rugati. Sljedeći dan smo u jutarnjem krugu/ na jutarnjem sastanku razgovarali o različitostima u oblačenju, izgledu, onome što volimo i ne volimo, stvarima koje trebamo ili ne trebamo.)**
- Primjeri bilježaka iz grupe/razreda
  - *(Četverogodišnji Ivan kod dolaska u vrtić ima poteškoća pri odvajanju od majke. Primjećujem da se umiruje kad uz sebe ima nešto od kuće. S Ivanom dogovaram da će na poledinu trosjeda u centru početnog čitanja i pisanja zalijepiti slike članova obitelji. To ga umiruje.)**
- Povratne informacije i reakcije djece

Standard 2: Okruženje za učenje

- Fotografije grupe/razreda ili tlocrt sobe/razreda
- Fotografije ili zabilješke o mijenjanju okruženja i materijala (npr. promjene koje su nastale tijekom nekih projekata i sl.)

Standard 3: Sudjelovanje obitelji

- Zabilješke o zajedničkom planiranju i praćenju napretka djeteta
  - *(Za vrijeme zajedničkog pregledavanja Marijine mape, mama mi je rekla da Marija vrlo nerado i neredovito piše zadaću. Razgovarale smo o tome kada i gdje Marija obično piše zadaću, koliko i kako joj ukućani u tome pomažu. Dogovorile smo zajedno s Marijom da će kod kuće voditi „dnevnik“ pisanja zadaće u tablici koju smo zajednički smislile...priložiti tablicu)**
- Planovi, rasporedi rada i evaluacije s roditeljskih sastanaka
- Primjerci upitnika, istraživanja i drugih instrumenata koji su korišteni za dobivanje informacija od roditelja
- Zabilješke o volonterskim aktivnostima roditelja u grupi/razredu
  - *(Natašinoj mami pričam o igri „Brod“ te o tome što su djeca kroz tu igru naučila. Imamo problem, stalno nam pada jarbol i nikako ga ne uspijevamo sastaviti. Mama nudi pomoć: „Sutra ću vam doći pomoći da to popravimo.“ Uključuje se u igru i zajedno s djecom „putuje“ do Paga.)**

Standard 4: Strategije poučavanja i smisleno učenje

- Primjeri bilježaka iz grupe/razreda
- Dnevni i tjedni planovi
- Opisi provedenih aktivnosti
  - *(U razgovoru s Lukom saznajem da ima vrlo natrpan raspored poslijepodnevnih aktivnosti. Potičem ga da izradi raspored svojih aktivnosti (logoped, nogomet, plivanje) po danima u tjednu. Pitam ga: „Što radiš koji dan?“ Upoznaje slijed dana u tjednu. Želi crtati i pisati. Njegov rad stavljam u razvojnu mapu.)**
- Planovi i rezultati integriranog poučavanja/projekta
- Refleksije o strategijama poučavanja i njihovoj djelotvornosti u grupi/razredu
  - *(Tijekom promatranja djece u likovnom centru uvidjela sam da djeca nisu imala dovoljno vremena završiti svoje radove. Sljedeći put ću u likovnom centru osmisliti grupnu aktivnost“)**

Standard 5: Planiranje i procjenjivanje

- Refleksije o povratnim informacijama i reakcijama djece
  - *(Mjesec dana nakon početka školske godine još uvijek nisam zadovoljna disciplinom u svom razredu. Poteškoća u poštivanju pravila pogotovo imaju tri dječaka..., ali i ostala djeca. Odlučila sam s djecom porazgovarati o tom problemu. Rekla sam što sam primijetila te da mi se čini da ne koriste dovoljno kutić za hlađenje. Rekli su mi da im se drugi smiju na odmoru ako sjednu u kutić za hlađenje. Očito su ga djeca shvatila kao kaznu. Smislila sam ova tri primjera korištenja kutića za hlađenje koja ću im pokazati ovaj tjedan: ... (modeliranje))**
- Primjeri individualnih planova za djecu
- Instrumentariji za procjenu i primjeri procjena dječjeg napretka, znanja i vještina
- Zabilješke o razgovoru s djetetom
  - *(Primjećujem da Ivana često priča o pticama. Kako još nije ovladala orijentacijom u prostoru potičem ju da na papiru nacrtá drvo s kućicom za ptice. Uključujem ju u grupu s prijateljem koji zna imenovati prostorne odnose. Predlažem da zajednički dogovore hoće li kućicu postaviti na višu ili nižu granu, otvor na lijevu ili desnu stranu...)**

Standard 6: Stručno usavršavanje

- Diplome i potvrde s treninga i stručnih usavršavanja
- Popis stručnih usavršavanja
- Plan stručnog usavršavanja
- Publikacije
- Zabilješke o stručnom usavršavanju unutar institucije (vrtića/škole)
- Formalne evaluacije od strane savjetnika, mentora, stručnih suradnika i sl.

Standard 7: Socijalna inkluzija

- Zabilješke o razgovorima s djecom koji se tiču socijalne inkluzije
  - *(Dino govori mješavinom talijanskog i hrvatskog jezika i miješa pojmove. Njegovu opčinjenost gusarima koristim za igru traženja zakopanog blaga. Dok on usvaja nove hrvatske riječi (jarbol, krma, sjever, ...) potičem ga da prijatelje nauči kako se to kaže na talijanskom.)**
- Zabilješke o razgovorima s roditeljima koji se tiču socijalne inkluzije
- Plan roditeljskih sastanaka u kojem je vidljiv rad na ovoj temi
- Slika okruženja, sobe/učionice u kojoj je vidljivo poštivanje socijalne inkluzije
- Fotografije, dječji crteži koji ukazuju da je socijalna inkluzija prisutna u grupi/razredu

---

* Navedenim primjerima želimo ukazati da zabilješke trebaju biti konkretne. One trebaju ilustrirati primjenu standarda u praksi.

b) Kako implementirati ISSA Pedagoške standarde?

1. INDIVIDUALIZACIJA

Indikatori

1. Odgajatelj/učitelj stupa u interakciju sa svakim djetetom ponaosob te, sukladno sa znanjem o dječjem razvoju, potiče kod djece pozitivnu svijest o sebi.
2. Odgajatelj/učitelj uviđa da se djeca zbog individualnih razlika i kulturalnih uvjerenja vrlo razlikuju u načinu i ritmu razvoja, u razmišljanju te u jezičnim i socijalnim vještinama.
3. Odgajatelj/učitelj poučava o kulturi, povijesti, vrijednostima i karakteristikama obitelji djece s kojom radi.

<p><i>Kroz metode poučavanja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opažati djecu i voditi bilješke o njihovu razvoju i vještinama koje posjeduju. ▪ Planirati aktivnosti koje su djeci izazovne i pomažu im da napreduju. ▪ Raditi u malim suradničkim skupinama. ▪ Djeci otvoreno pomoći kad je to potrebno. ▪ S djecom raditi individualno kad je to potrebno. ▪ Svakodnevno stupati sa svakim djetetom u interakciju, dati im do znanja da je dobrodošlo i cijenjeno. ▪ Razumjeti i u svom radu koristiti znanja o razvoju djece i o uobičajenim karakteristikama djece određene dobne skupine. ▪ Planirati razvojno primjerene aktivnosti. ▪ Djecu oslovljavati imenom i gledati ih u oči kad im se obraća.	<p><i>Kroz okruženje za učenje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ U grupi/ razredu se lako prepoznaju centri aktivnosti. ▪ Materijali u svakom od centara djeci omogućavaju da čine izbore. ▪ Materijali su prilagođeni vještinama i dobi djece koja se nalaze u grupi/razredu. ▪ Centri aktivnosti potiču djecu na igru i istraživanje. ▪ U prostoru postoje mjesta na kojima djeca mogu raditi u skupinama i ona na kojima mogu raditi individualno. ▪ Materijali i oprema adekvatni su dobi, sposobnostima i broju djece koja se nalaze u grupi/ razredu.
--	--

2. OKRUŽENJE ZA UČENJE

Indikatori

1. Odgajatelj/učitelj razumije kako fizičko okruženje utječe na razvoj djeteta.
2. Odgajatelj/učitelj svojim ponašanjem daje primjer, potiče i nudi djeci prilike za oblikovanje i vježbanje demokratskih vrijednosti.
3. Odgajatelj/učitelj omogućava suradničko učenje stvarajući i mijenjajući očekivanja o ponašanjima tijekom suradničkog rada.

<p><i>Kroz metode poučavanja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stvaranje okruženja pomno je planirano i usmjereno k cilju. ▪ Razmišljati kako će se prostor koristiti, koliko će biti buke, hoće li biti gužve, je li prostor siguran i hoćete li moći opažati djecu. ▪ Razumjeti da djeca imaju potrebu za prostorom u kojem mogu držati svoje osobne stvari. ▪ Opažati kako djeca koriste pedagoški neoblikovane materijale i brinuti o njihovim interesima kroz planiranje aktivnosti. ▪ Stvarati okruženje koje reflektira kulture i interese djece i njihovih obitelji i voditi brigu da se oni u tom prostoru osjećaju ugodno. ▪ Razvijati pravila ponašanja i od djece očekivati ono što je u skladu s njihovom dobi i što oni mogu poštivati. ▪ Modelirati i ohrabrivati pozitivno rješavanje sukoba.	<p><i>Kroz okruženje za učenje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Centre aktivnosti opremiti tako da omogućuju djeci i roditeljima lagan uvid u aktivnosti koje se nude u grupi/razredu. ▪ Odvojiti tihe i bučne centre. ▪ Djeci osigurati prostor u kojem će držati svoje osobne stvari. ▪ Djeci nuditi pedagoški neoblikovane materijale koji im omogućuju istraživanje i učenje kroz samostalno dolaženje do zaključaka. ▪ Dječje radove postavljati u razini njihovih očiju. ▪ Djeci osigurati prostor u kojem mogu raditi u velikim i malim grupama, te individualno.
--	--

3. SUDJELOVANJE OBITELJI

Indikatori

1. Odgajatelj/učitelj poziva roditelje i članove obitelji da sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu u grupi/razredu.
2. Odgajatelj/učitelj redovito komunicira s roditeljima i obiteljima kako bi djeca dobila što bolju podršku u učenju.
3. Odgajatelj/učitelj skuplja informacije o interesima, hobijima, kulturnom porijeklu i profesijama članova obitelji i potiče ih da na različite načine pridonose programu.
4. Odgajatelj/učitelj s obitelji dijeli odgovornost u procesu donošenja odluka u vezi s odgojem i obrazovanjem djece.
5. Odgajatelj/učitelj roditeljima pruža mogućnost da steknu i da podijele svoja znanja o brizi za dijete, razvoju i obrazovanju.
6. Odgajatelj/učitelj pomaže obiteljima da dobiju podršku i pomoć za svoju djecu.

<p><i>Kroz metode poučavanja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pisati izvješća o napretku djece. ▪ Za svako dijete izrađivati dječju mapu. ▪ Pozdravljati roditelje kad dolaze u posjet i oslovljavati ih imenom. ▪ Roditelje informirati o dnevnim promjenama djetetova fizičkog ili emocionalnog stanja. ▪ Ohrabrivati roditelje da svoje posebne interese i vještine dijele s djecom kroz posjete grupi/razredu. ▪ Uključiti roditelje u donošenje odluka o odgoju i obrazovanju njihove djece. ▪ Biti u kontaktu sa službama u zajednici koje pomažu obiteljima (npr. domovi zdravlja, CSS, udruge, i sl.). ▪ Redovito se sastajati s roditeljima kako bi s njima podijelili informacije o napretku njihove djece. ▪ Organizirati sastanke za roditelje.	<p><i>Kroz okruženje za učenje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ U grupi/razredu postoji prostor u kojem se nalaze informacije za roditelje. ▪ Pisati materijale za roditelje o planu/programu rada. ▪ Informirati roditelje o događanjima u grupi/razredu koristeći brošure, zabilješke, pozivnice, i sl. ▪ Koristiti «naprtnjaču», putujuće bilježnice ili druge oblike koji osiguravaju stalnu komunikaciju između doma i vrtića/škole.
---	---

4. STRATEGIJE POUČAVANJA I SMISLENO UČENJE

Indikatori

1. Odgajatelj/učitelj prepoznaje potrebu za različitim strategijama poučavanja kako bi se izašlo u susret različitim stilovima učenja, temperamentu i osobnosti svakog pojedinog djeteta.
2. Odgajatelj/učitelj kreira i implementira aktivnosti suradničkog učenja kako bi se djeci omogućilo bolje razumijevanje, održavanje suradničkih odnosa s vršnjacima, razvijanje interpersonalnih vještina i poticanje sposobnosti samostalnog učenja.
3. Odgajatelj/učitelj koristi veliki raspon razvojno primjerenih aktivnosti, iskustava i materijala radi uključivanja djece u aktivno i smisleno učenje.
4. Odgajatelj/učitelj vrednuje i kreira prilike za neformalno učenje tijekom prijelaznih razdoblja, čišćenja, vremena kad se obavljaju poslovi u grupi/učionici.
5. Odgajatelj/učitelj integrira sadržaje kako bi pomogao/la djeci da vide vezu između onoga što se uči i svakodnevnih životnih situacija.

<p><i>Kroz metode poučavanja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prepoznati individualne razlike i prilagođavati materijale i strategije poučavanja kako bi se zadovoljile dječje potrebe. ▪ Omogućiti djeci da biraju i budu uključena u planiranje svakodnevnih aktivnosti. ▪ Planirati aktivnosti kojima se od djece očekuje da zajednički rješavaju probleme. ▪ Planirati aktivnosti kojima se od djece očekuje da se međusobno izmjenjuju, dijele materijale i/ili slušaju jedni druge. ▪ Organizirati djecu u različite skupine na temelju njihovih interesa i vještina. ▪ Planirati aktivnosti kojima se potiče razvoj u svim područjima. ▪ Opažati i planirati aktivnosti koje se temelje na onome što djeca već znaju. ▪ Planirati tematsko poučavanje i/ili elemente projekta.	<p><i>Kroz okruženje za učenje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nuditi djeci različite materijale koji im omogućuju izbor na temelju vlastitih interesa. ▪ U grupi/razredu omogućiti rad u nekoliko različitih skupina. ▪ Osigurati prostor u kojem jedno ili dvoje djece može raditi neometano od drugih. ▪ Osmisliti grupna/razredna zaduženja, dnevni plan aktivnosti i sl. ▪ Dopustiti djeci da rade duže od predviđenog vremena, kako bi postigla uspjeh.
---	--

5. PLANIRANJE I OCJENJIVANJE

Indikatori

1. Odgajatelj/učitelj prepoznaje važnost smislenog, dugoročnog planiranja.
2. Odgajatelj/učitelj razvija kratkoročne planove za projekte i učenje.
3. Odgajatelj /učitelj uključuje djecu, njihove obitelji i profesionalce u planiranje odgojno-obrazovnog procesa.
4. Odgajatelj/učitelj koristi različite kontinuirane strategije procjenjivanja postignuća djece, izbjegavajući predrasude i etiketiranje.
5. Odgajatelj/učitelj potiče djecu da procjenjuju vlastiti rad i rad svojih vršnjaka.
6. Odgajatelj/učitelj samostalno ili u timu analizira prikupljene informacije radi procjenjivanja i planiranja daljnjih koraka za razvoj svakog pojedinog djeteta.
7. Odgajatelj/učitelj roditelje upoznaje s djetetovim napretkom i s njima kreira kratkoročne i dugoročne ciljeve njegovog razvoja.

<p><i>Kroz metode poučavanja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stvarati planove za razvoj svih područja djetetova razvoja. ▪ Pripremati projekte i planove koji podupiru razvoj osnovnih vještina, znanja, koncepata i ideja. ▪ Osmišljavati različite aktivnosti tijekom dana. ▪ Izmjenjivati tiha i aktivna razdoblja rada tijekom dana. ▪ Ako je potrebno, mijenjati svoje planove. ▪ Planove temeljiti na dječjim interesima. ▪ Voditi bilješke o djetetovim aktivnostima i razvoju. ▪ Uključiti djecu u razgovor i rasprave. ▪ Voditi zabilješke o individualnom napretku djece.	<p><i>Kroz okruženje za učenje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nuditi materijale koji reflektiraju potrebe i interese djece u grupi/razredu.
--	---

6. PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE

Indikatori

1. Odgajatelj/učitelj kontinuirano promišlja, samoprocjenjuje i evaluira rezultate svog rada.
2. Odgajatelj/učitelj koristi sve raspoložive informacije i izvore radi razumijevanja i zadovoljenja potreba svakog djeteta.
3. Odgajatelj/učitelj prepoznaje važnost aktivnog profesionalnog razvoja i cjeloživotnog učenja.
4. Odgajatelj/učitelj timski radi s ciljem podizanja kvalitete rada.

<i>Kroz metode poučavanja:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evaluirati reakcije djece u odnosu na planirane aktivnosti. ▪ Planove mijenjati i na osnovu toga procijeniti učinkovitosti vlastite prakse. ▪ Moliti kolege da procjene vaš rad. ▪ Tragati za mogućnostima stručnog usavršavanja. ▪ Tražiti i davati povratnu informaciju kolegama i stručnjacima. ▪ Stvarati planove koji se temelje na timskim dogovorima.	<i>Kroz okruženje za učenje:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Voditi mapu stručnog usavršavanja. ▪ Imati dokumentaciju o edukacijama koje je završio/la. ▪ Imati dokumentaciju o samoprocjeni i procjeni od strane drugih.
---	---

7. SOCIJALNA INKLUZIJA

Indikatori

1. Odgajatelj/učitelj koristi materijale i aktivnosti koji odražavaju raznolikost koja postoji u njihovoj zajednici, zemlji u kojoj žive i u svijetu. Potiče poštivanje i prihvaćanje različitosti među ljudima uključujući razlike u spolu, rasi, etničkom podrijetlu, materinjem jeziku, religiji, socio-ekonomskom statusu, strukturi obitelji te fizičkim i kognitivnim sposobnostima.
2. Odgajatelj/učitelj jača sposobnosti razvoja djeteta, njegovih socijalnih vještina za suradnjom, pregovaranjem i kritičkim mišljenjem pružajući mu priliku stjecanja različitih iskustava i uvažavanje različitosti mišljenja.
3. Odgajatelj/učitelj razvija osobnu svijest o nejednakostima koje postoje u njegovoj/njezinoj zajednici. Osvješćuje kako te nejednakosti utječu na učenje i razmišlja kako zastupati one koji su prepoznati kao 'različiti'.
4. Odgajatelj/učitelj utječe na razvoj svijesti o nejednakostima koje postoje u zajednici te djecu poučava kako zastupati one koji doživljavaju nejednakost.

Kroz metode poučavanja:

- Planirati aktivnosti u kojima se raspravlja o nejednakostima.
- Planirati aktivnosti u kojima je djeci omogućeno da raspravljaju i iznose svoja razmišljanja.

Kroz okruženje za učenje:

- U okruženju postoje materijali koji odražavaju raznolikost ljudi u zajednici, državi, svijetu.

c) Jesam li spreman/na?

Ova kratka lista temelji se na ISSA Standardima i služi za samoprocjenu spremnosti za certificiranje.

1. Individualizacija

- Često stupam u interakciju sa svakim djetetom ponaosob, pokazujući poštovanje i ljubav prema djeci.
- Kreiram situacije za učenje i prilagođavam metode rada/pučavanja kako bih zadovoljio/la individualne potrebe djece i njihove sposobnosti.
- Sva djeca u mojoj grupi/razredu imaju jednake mogućnosti sudjelovanja u ponuđenim aktivnostima.
- Razgovori s djecom i među njima vode se o unaprijed osmišljenim temama.
- Materijali i oprema odražavaju različitost djece u grupi/razredu.

2. Okruženje za učenje

- Centri aktivnosti su jasno označeni, a materijali u njima djecu potiču na slobodan izbor i aktivno učenje.
- Postoji mjesto na koje djeca mogu spremati svoje osobne stvari.
- U grupi/ razredu postoje razvojno primjereni pedagoški neoblikovani materijali.
- Dječji radovi su izloženi na atraktivan način i u ravnini dječjih očiju.
- Prostor je siguran za djecu i zadovoljava potrebe djece u skladu s njihovom dobi.
- Djeca slobodno izražavaju koja su njihova očekivanja u vezi ponašanja i aktivnosti u grupi/ razredu.
- Modeliram pozitivnu komunikaciju i naglašavam važnost vještina rješavanja problema i mirnog rješavanja sukoba.
- Djeca imaju mogućnost izbora (aktivnosti, materijala, zadataka, redosljeda...).
- U grupi/razredu postoji prostor za aktivnosti u malim i velikim grupama te za individualne aktivnosti.
- Postoji predviđen prostor u kojem djeca mogu surađivati, izmjenjivati se u radu i pomagati jedni drugima.

3. Sudjelovanje obitelji

- Nastojim pozdraviti sve roditelje kad dovode i odvođe djecu iz vrtića/škole.
- Postoje natpisi dobrodošlice u grupu/razred i vrtić/školu namijenjeni roditeljima.
- Postoje pisane informacije o programu te o mogućim načinima suradnje vrtića/škole i roditelja.
- Organiziram sastanke s roditeljima i s njima razgovaram o njihovim očekivanjima, ciljevima za njihovu djecu, brigama i potrebama koje imaju.

4. Strategije poučavanja i smisleno učenje

- Djeca imaju mogućnosti zajednički raditi i rješavati probleme.
- Djeca su tijekom dana različito grupirana.
- Djeci nudim aktivnosti koje potiču razvoj jezika i pismenosti.
- Aktivnosti i materijali koje nudim djeci potiču motorički razvoj.
- Aktivnosti i materijali potiču na razmišljanje, propitivanje i eksperimentiranje.
- Aktivnosti i iskustva u grupi/razredu razvijaju socijalne vještine i pozitivnu sliku djece o sebi.
- Smisleno učenje se odvija i tijekom izmjene aktivnosti i drugih dnevnih rutina.
- Korištenjem tematskih jedinica integriraju se dječja iskustva i koncepti.

5. Planiranje i procjenjivanje

- Pisani planovi i tematske jedinice usmjereni su na sva područja dječjeg razvoja.
- Tijekom dana nudim različite aktivnosti koje zadovoljavaju individualne potrebe djece i njihove stilove učenja.
- Izmjenjujem bučne i tihe aktivnosti.
- Planirane aktivnosti reflektiraju interese djece i njihovih obitelji.
- Prikupljam informacije o dječjim dnevnim aktivnostima i njihovim postignućima.
- Djeci pružam mogućnost da raspravljaju i objasne svoj rad.

6. Profesionalni razvoj

- Radim bilješke o vlastitim stručnim usavršavanjima.
- Redovito se informiram o mogućnostima stručnog usavršavanja.
- Izrađujem Mapu stručnog usavršavanja.

7. Socijalna inkluzija

- Koristim materijale i aktivnosti koji odražavaju raznolikost djece u grupi/razredu, državi i svijetu.
- Djecu potičem da poštuju razlike među ljudima.
- U grupi/razredu može se raspoznati doprinos različitih etničkih skupina iz kojih djeca potječu.
- Potičem djecu da aktivno sudjeluju, raspravljaju i kritički razmišljaju, te da poštuju različita mišljenja.
- Ukazujem djeci na nejednakosti u društvu i na njegove posljedice.
- Kod djece razvijam osjetljivost na nejednakost.

**PRIJAVA ZA DOBIVANJE ISSA CERTIFIKATA IZVRSNOSTI ZA ODGAJATELJE/
UČITELJE**

Ime i prezime:

Naziv škole/vrtića:

Kontakt telefon:

e-mail:

Radno iskustvo:

Kratak opis dosadašnjeg obrazovanja i stručnog usavršavanja:

Moji osobni motivi za dobivanje Certifikata izvrsnost:

Napomene:

Datum:

Potpis:

Informacije o rezultatima opažanja u grupi/razredu bit će prezentirane samo osobi koju je certifikator opažao.

Svi osobni podaci bit će korišteni samo za potrebe certifikacije.

Svoju prijavu pošaljite na adresu: **Pučko otvoreno učilište *Korak po korak*,
Ilica 73, 10 000 Zagreb, fax: 4854 935, 4854 936**